

OKVIRNA KONVENCIJA ZA VARSTVO NARODNIH MANJŠIN

Kakšne obveznosti prevzamejo države pogodbenice, ko ratificirajo okvirno konvencijo?

Določbe okvirne konvencije urejajo celo vrsto zadev, med drugim:

- prepoved diskriminacije;
- uveljavitev dejanske enakosti;
- spodbujanje razmer, ki pripadnikom narodnih manjšin omogočajo lažje ohranjanje in razvoj njihove kulture, vere, jezika in običajev;
- svobodo mirnega zborovanja, združevanja, izražanja, mišljenja, vesti in veroizpovedi;
- dostop do medijev in njihovo uporabo;
- jezikovne svoboščine:
  - ↳ uporabo manjšinskega jezika v zasebnem in javnem življenju ter njegovo uporabo pred upravnimi organi;
  - ↳ uporabo svojega priimka in imena v manjšinskem jeziku;
  - ↳ objavljane informacij zasebne narave v manjšinskem jeziku;
  - ↳ krajevna imena in topografski znaki v manjšinskem jeziku;
- izobraževanje:
  - ↳ učenje in poučevanje v manjšinskem jeziku;
  - ↳ svobodno ustanavljanje izobraževalnih zavodov;
- čezmejne stike;
- mednarodno in čezmejno sodelovanje;
- sodelovanje v gospodarskem, kulturnem in družbenem življenju;
- sodelovanje v javnem življenju;
- prepoved prisilne asimilacije.

Sekretariat okvirne konvencije za varstvo narodnih manjšin

Generalna direkcija za človekove pravice

Svet Evrope

F-67075 Strasbourg Cedex

Faks +33 (0)3 90 21 49 18

Tel +33 (0)3 90 21 42 16

Spletna stran: <http://www.coe.int/minorities/>.

Spletna stran vsebuje zadnje informacije in dokumentacijo o različnih dejavnostih sekretariata okvirne konvencije. To so med drugim:

- najnovejša sporočila o spremljanju in nadzoru izvajanja okvirne konvencije;
- temeljna pravna besedila;
- javna poročila in mnenja, pripravljena v procesu spremljanja in nadzora, kot so resolucije Odbora ministrov, mnenja svetovnega odbora in poročila držav;
- opisi tekočih aktivnosti sodelovanja; projekti pakta stabilnosti in razvoj meddržavnih dogajanj;
- povezave na spletne strani, ki obravnavajo varstvo pripadnikov narodnih manjšin.

Graphic design: Rachid Madani, Strasbourg

Kaj je Okvirna konvencija za varstvo narodnih manjšin?

Okvirna konvencija, ki je začela veljati 1. februarja 1998, je ena najcelovitejših meddržavnih pogodb za varstvo pravic pripadnikov narodnih manjšin. Pogodbenice te konvencije se zavezujejo, da bodo uveljavljale popolno in dejansko enakopravnost pripadnikov manjšin na vseh področjih gospodarskega, družbenega, političnega in kulturnega življenja in hkrati ustvarjale razmere, ki jim bodo omogočale izražati, ohranjati in razvijati svojo kulturo in identiteto.

Zakaj se imenuje “okvirna” konvencija?

Beseda “okvirna” ponazarja celoten obseg določb te konvencije, ki jih morajo države s svojo notranjo zakonodajo in ustrezno vladno politiko prevzeti glede na posebne razmere v svoji državi. Konvencija pa zato pravno nikakor ni nič manj zavezujoča.

Kaj je narodna manjšina?

Okvirna konvencija ne vsebuje opredelitve pojma "narodne manjšine", ker se vse države članice Sveta Evrope niso sporazumele o enotni opredelitvi tega pojma. Vsaka pogodbenica okvirne konvencije zato lahko sama presodi, za katere skupine na njenem ozemlju se ta konvencija uporablja. Izbrati pa jih mora v dobri veri in v skladu s splošnimi načeli mednarodnega prava in temeljnimi načeli, navedenimi v 3. členu okvirne konvencije.

To vprašanje proučuje svetovalni odbor za okvirno konvencijo. Ta dosledno poudarja, da izvajanje okvirne konvencije ne bi smelo biti vir samovoljnega in neupravičenega razlikovanja.

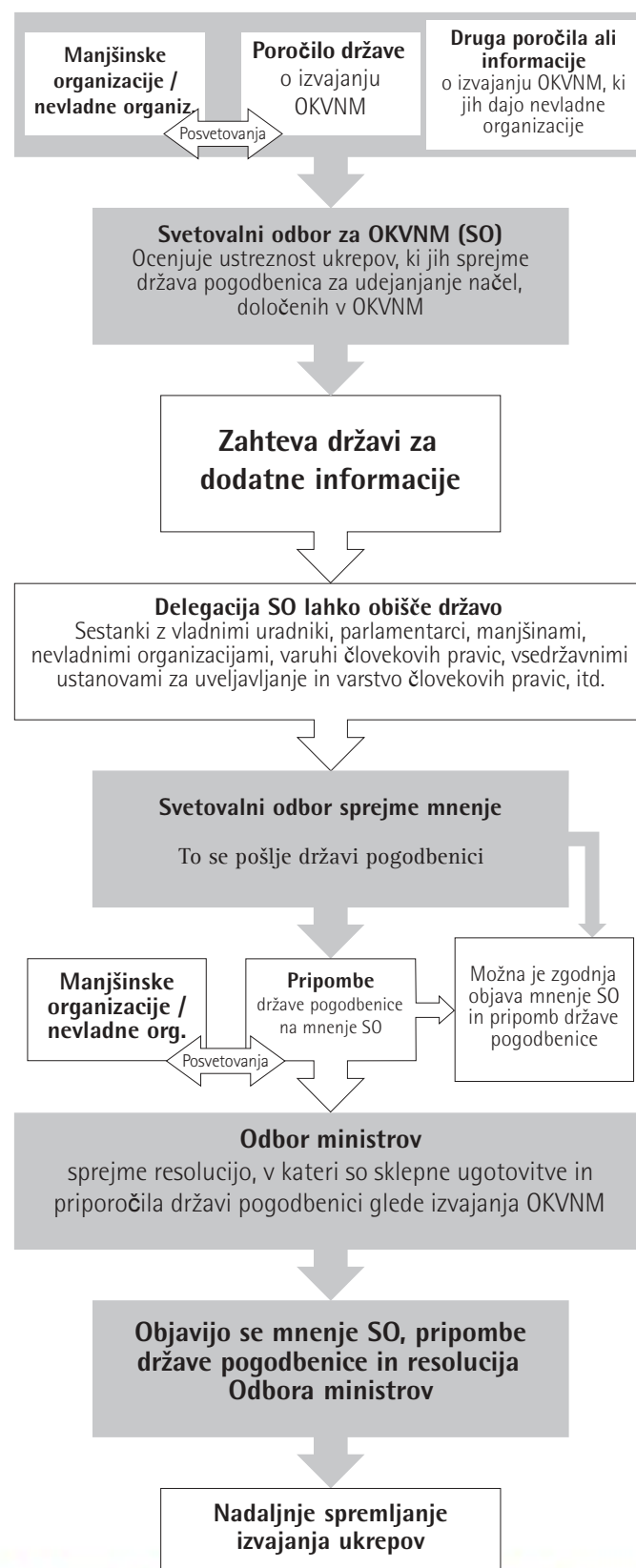
Stališče svetovalnega odbora je, da okvirna konvencija ni akt, ki zagotavlja "vse ali nič". Svetovalni odbor zato glede skupin, ki jih zajema okvirna konvencija, obravnava vsak člen posebej in pri tem priznava, da je nekatere člene konvencije mogoče uporabiti za več skupin kot druge.

Tako na primer 6. člen o strpnosti in medkulturnem dialogu po svoji vsebini omogoča vključevanje veliko večjega števila skupin kot drugi odstavek 10. člena, ki se nanaša na uporabo jezika v zvezi z organi javne uprave.

Za nekatere osebe zato lahko veljajo nekateri členi konvencije, ne pa nujno vsi.

Kako se spremlja in nadzoruje ravnanje države v skladu s konvencijo?

Okvirna konvencija za varstvo narodnih manjšin (OKVNM) Nadzorni mehanizem

Kdo je odgovoren za spremljanje in nadzorovanje?

Odbor ministrov in svetovalni odbor, ki ga sestavljajo neodvisni izvedenci, se oba vključujeta v spremljanje in nadzorovanje izvajanja okvirne konvencije.

Od kod informacije za spremljanje in nadzorovanje?

Na podlagi sistema poročanja, mora vsaka država predložiti prvo poročilo o izvajanju konvencije v enem letu, potem ko je konvencija zanj začela veljati, nato pa dodatna poročila vsakih pet let ali na posebno zahtevo Odbora ministrov. Kadar so potrebne posebne dodatne informacije, pošlje svetovalni odbor državam tudi pisne vprašalnike.

V sestavljanje poročil so pogosto vključena posvetovanja z manjšinskimi in nevladnimi organizacijami, ki jih svetovalni odbor spodbuja, da mu pošiljajo tudi svoja poročila ali informacije.

Vsa poročila prouči Svetovalni odbor, ki si pri tem pomaga tudi z zelo različnimi viri informacij iz državnih in nedržavnih krogov. Svetovalni odbor se pogosto odloča tudi za obiske v posameznih državah, kjer se sreča z vladnimi uradniki, parlamentarci, predstavniki manjšin, nevladnimi organizacijami, posebnimi organizacijami in drugimi pomembnimi sogovorniki.

Kaj se zgodi, potem ko je svetovalni odbor pripravil svojo oceno stanja?

Ko prouči poročilo posamezne države, sprejme svetovalni odbor mnenje, ki ga pošlje zadevni državi, tako da ima ta možnost dati na mnenje svoje pripombe. Države lahko že na tej stopnji objavijo mnenje svetovalnega odbora in mnoge države so to možnost tudi že izkoristile. Ko države pogodbenice konvencije pripravljajo svoj odgovor na izdano mnenje, se lahko ponovno posvetujejo z manjšino in nevladnimi organizacijami.

Nato Odbor ministrov sprejme resolucijo, ki vsebuje sklepne ugotovitve in priporočila državi v zvezi z izvajanjem okvirne konvencije. Resolucija se objavi skupaj s pripombami države pogodbenice in mnenjem svetovalnega odbora, če to ni bilo že prej objavljeno.

Kakšni so nadaljnji ukrepi?

Svetovalni odbor pozove vlade držav, da ga redno obveščajo o ukrepih, ki so jih sprejele na podlagi ugotovitev procesa spremljanja in nadziranja. Svetovalni odbor spodbuja širok krog dejavnikov v državi, da se vključujejo v nadaljnje aktivnosti in vsak po svoje pripomorejo k učinkovitejšemu izvajanju konvencije.

Kdo odloča o tem, ali je posameznik pripadnik narodne manjšine?

Posamezniki se lahko svobodno odločajo, ali želijo biti obravnavani kot pripadniki narodne manjšine.

To pa ne pomeni, da lahko vsakdo samovoljno izbira pripadnost kateri koli narodni manjšini. Posameznikova izbira mora temeljiti na objektivnih merilih, povezanih z njegovo identiteto, kot so jezik, veroizpoved in kultura.

